

Olvasók fóruma

Hozzászólások Garay András A Passió c. cikkéhez (ÉV., 2004. augusztus).

Azt hiszem, hogy a gond megváltódásunk hagyományos magyarázatában gyökeredzik. Azaz: „Összűleink egykori engedtlenségét a büntelen Jézus – egészen az önkéntes haláláig érvényes – engedelmissége hozta helyre”, más szóval: „Jézus a kereszthalálával engesztelte ki az Örökkévalót – ezért oly fontos a keresztre feszítés.” Ezzel szemben Jézus a sok ezer éven át elégtételre váró Isten képe helyett a szerető Atya képét adta elénk (Mt 7,7: „...ti, bár rosszak vagytok, tudtok jót adni fiaitoknak, mennyivel inkább tud mennyei Atyátok...”).

A másik gond: Ha csakugyan Jézus halálában rejlik a mi megváltásunk, akkor az egy gyenge kezű római hivatalnoknak köszönhető. Mi lett volna akkor, ha Pilátus egy kicsit karakánabb ember, s miután meggyőződött róla, hogy Jézus nem a birodalom elensége, egyszerűen szétzavarja az előtte ordibáló – szemmel láthatóan felbujtott – népséget? Nem lett volna keresztre feszítés? Nem történt volna meg a megváltás?

Hogyan érthető a Mk 12,1–6-ban olvasható példabeszéd? – Csakis így: a Gazda eleve nem feltételezte a szőlőmunkások rosszaságát, hogy még gyilkosságra is képesek. Még akkor sem, amikor már előbb az általa kül-

dött szolgákat megverték, betörték a fejüket stb. (ez a próféták sorsa, s ezt az írástudók rögtön megértették!). Amikor a fiát küldte, akkor is csak arra gondolt, hogy „öt talán becsülni fogják”. Egyszóval: Jézus nem meghalni jött közénk! – bár sejtette előre, hogy ez lesz munkásságának a vége, hisz ő is ismerte a jövendöléseket a megváltóról, volt küldetéstudata (Jn 11,16-ban már Tamás is rosszat sejt)!

Hogyan érthető Jn 15,3? „Atyám... a szőlőműves..., a gyümölcsöző vesszőket megtisztítja... Ti már *tiszták vagytok a tőlem kapott tanítás hatására*” (az utolsó vacsorán a tanítványokhoz, miután az áruló már eltávozott). Ők már Jézus halála előtt megváltottak lettek?! – Igen. A kereszténység legfőbb üzenete, az emberiséget megváltó üzenete: a *Béke* tanítása.

Már Izajás is a Béke fejedelmeként hirdeti a Megváltót (9,5 és 52,7 – kicsoda szép mondat!). A megváltás „technológiája” *egy mondatban*: „Szeressétek ellenségeiteket” (Mt 5, 44), és általában: Jézus *tanításának minden mondata*.

Márknál legalább 13-szor van szó a *tanításról*, s ezzel szembeállítva az írástudók, a farizeusok tanítása, viselkedése (pl. 7,13, 8,15, 12,38). A zsinagóga a tanítás helye, ahol szombatoként tanított Jézus, s az Ő legközelebbi embereit *tanítványoknak* nevezzük.

Hirdetni, oktatni, magyarázni – ezek szinonimák –, példabeszédekben és direkt módon.

Figyeljünk arra, hogy a János-evangéliumban – különösen a Lábmosástól kezdve – három fogalom körül forog Jézus beszéde: a *Béke, a Tanítás, és a Szentlélek*: „...a tanítást, amit nekem adtál, átadtam nekik...” (ti. a tanítványoknak: Jn 17,7 és 17,14). A Szentlélek, a „Paraklétosz” = a *Szószóló* majd segíti a tanítványokat akkor, amikor ki kell állniuk beszélni (Jn 17,20). Tehát a Szentlélek a Tanítás átadásának a sikerre vivője.

A világnak Jézus Tanítása kell! Jézusnak azt az arcát kellene felmutatni, amelyik tanítva körbe jár, s kioldja a görcsöket, betegségeket, s szelíden oktatgatja az embereket arra, hogyan boldogulhatnának, és nem elégszik meg a konkrét hellyel és idővel, hanem mindazt, amit Felülről kapott, szeretné szétsugározni térben és időben.

A véres áldozat ószövetségi kép, amit Szent Pál bizonyos agitív okokból volt kénytelen elővenni, de ez csak annyit ér, amennyit az „ismeretlen isten” képe is érhetett (ApCsel 17, 23) – *hatásos szónoki fogás!* Ahogy minket riaszt a sokkarú Buddha képe, úgy riasztja a ma emberét a keresztre feszített Jézus képe. Azt hiszem, hogy ezzel nem lép előbbre a világ!

**Hollai Keresztély
Debrecen**

Azt gondolom, hogy a túlzott látványokat leszámítva a film élt a mai technikai lehetőségekkel, és inkább az érzelmekre, mint az értelemre hat. Nem volt magyarázat a tömeg viselkedésére, hogy miért fordult később Jézus ellen. Nem önálló döntés volt részükről Jézus elveszejtésének kérése, hanem vezetőik akaratát szajkózták. De ebben semmi újdonság nincs, ilyen a tömeg.

A film hatása az egyénre különböző lehet attól függően, hogy milyen az egyén, de összességében nem több és nem kevesebb, mint a Biblia hatása. Nem is lehet elvárni, hogy a film hatására többen járjanak templomba, bár állítólag a bemutatója után sorban álltak az emberek a gyóntatószékek előtt.

Számomra az a végkicsengése, hogy azért nem kellett volna ezt csinálni, és ezzel még ráadásul semmi sincs megoldva.

Hampel Mária
Törökbálint

*

Hozzászólás Tunyogi Csapó Gábor Szabadság és rend – jog és felelősség c. írásához (ÉV, 2004. augusztus).

Tisztelt Szerkesztőség!

Hegel nem volt buta ember, csak beképzelt. Azt hitte, hogy neki, aki érti és magyarázza a világot, a világ-mindenséget, a szabadság jelenségét is ott kell keresnie, a természetben. Definíciója ezért sikerült ilyen sutára: „A szabadság a felismert szükségszerűség.”

A természet világában a környezeten természeti törvények védekezésre készítetik az embert. Akkor tud ellenük eredményesen védekezni, ha ismeri természetüket. Menekülni tud előlük, függetleníteni tudja magát kellemetlen, káros következményeiktől. De mi köze van ennek az ember szabadságához? Ahhoz, amit az emberiség nemesebb része egész történelme során zászlajára írt? Elképzelhető olyan szabadságlobogó, melyre aggódó anyák és hitvesek azt hímezték volna, hogy „Előre, a szükségszerűség felismerésére!”?

Ha belegondolunk, minden új felismerés, minden újabb természeti törvény felfedezése csak cselekvési, tevékenységi lehetőségeinket korlátozza. Választási lehetőségeinket, azaz szabadságunkat. Ha nem ment el az eszünk, alkalmazkodnunk kell a felismerthez, mert ez szükségszerű. A természet törvényeivel nem tudunk alkudozni!

Én igyekszem, hogy ne legyek beképzelt. Igaz, kevesebb okot is adott rá a sors. Viszont megajándékozott azzal, hogy csodálatos történelmi esemény részesévé tett. A forradalom, szabadságharcunk leverése után meg erkölcsi kötelességemnek éreztem utána járni, vajon felelőtlenek voltunk-e, amikor életünket, sőt mások, nálunk fiatalabbak életét kockáztattuk a „szabadságért”, ha az, mint sok filozófus, pszichológus állítja, csak *illúzió*?

Minden politikai, társadalmi, sőt erkölcsi szempontot kerülve, tisztán logikai eljárással jutottam a következő tételhez: „Szabad döntés csak abban az esetben lehetséges, ha két, egymásnak ellentmondó álláspont kínálkozik számomra, melyeknek mindegyike egyaránt elfogadható értelmem számára.”

S ekkor még mindig az absztrakció világában kóboroltam. A következő kérdések vezettek el a valóság, a gyakorlati élet világába: Milyen esetekben találkozom a fent megfogalmazott lehetőséggel? Olyanokban, amire a tudomány nem tud felelni. Mi a jó, mi a rossz? Ki vagyok, mi vagyok én? Van-e Isten? Mi szép, mi csúnya? Vagy mit tartok annak?

Ha ezeket a területeket, tartományokat vizsgáljuk, meglepő azonosságra bukkanunk: mindegyikükben személyek szerepelnek! S nemcsak egy, hanem legalább kettő! S így adódott a következtetés, hogy a szabadság csak emberi viszonylatokban létezik. Emberek kapcsolatában, személyek kapcsolatában létezhet csak. A természet világában, a világmindenségben rajtunk kívül senki sem ismeri, senki sem értheti, mi az, hogy szabadság. Talán ez kölcsönzi az emberi személy számára azt titokzatos méltóságot, mely rangok, adottságok, képességek fölött áll, s melyet 1948. december 10-én az 1. §-ban – destruktív filozófusokat kioktatva és megszegyenítve – így fogalmaztak meg:

„Minden ember szabadnak, egyenlő méltósággal és jogokkal születik.”

Röczey János
Genf

Módszertani útmutató

Ha arra kérlek, hogy hallgass meg,
és te tanácsot adsz, akkor nem teljesíted kérésemet.
Ha arra kérlek, hogy hallgasd meg, mit érzek,
és te elmagyarázod, miért rossz az,
hogy úgy érzek, ahogy érzek, akkor megtiportál.
Ha arra kérlek, hogy hallgass meg,
és te azt hiszed, tenned kell valamit,
hogy megoldd a problémámat,
bocsáss meg, de akkor úgy érzem, hogy süket vagy.
Nem kértem mást, csak hogy figyelj, és hallgass meg.
Nem kértem, hogy tanácsolj, sem hogy tegyél valamit,
nem kértem mást, csak hogy figyelj, és hallgass meg.
Nem vagyok tehetetlen, csak gyöngye és elesett.
Amikor megteszel valamit helyettem,
amit nekem kellene megtennem,
csak megerősíted gyöngeségemet és félelmemet.
De ha elfogadod, hogy úgy érzek, ahogy érzek,
még ha ez az érzés számodra érthetetlen is,
lehetővé teszed számomra, hogy megvizsgáljam,
és értelmet adjak az értelmetlennek.
S ha ez megtörtént, a válasz világossá válik,
tanácsra nincs már szükség.
Talán ezért használ sok embernek az imádság –
mert Isten nem ad tanácsot, sem megoldást,
csak figyel és hallgat. A többit ránk bizza.
Tehát te is figyelj rám, kérlek, és hallgass meg!
És ha szólni akarsz, várj egy kicsit,
akkor majd én is tudok rád figyelni.

Ismeretlen szerző